

KVIT'99

6:e & 7:e maj

Nils Dahlbäck om programmets ursprungliga tankar och intentioner.

Rapport från Nijmegen, Holland.

KogVets logotyp och maskot klarläggs.

Fredrik Ampler om hans arbete på Microsoft i Seattle.

NUMMER 2 FEBRUARI 1999

redaktör & ansvarig utgivare:

Fredrik Bergström

telefonnummer:

013-473 97 04

e-post:

frebe286@student.liu.se

redaktion:

Henrik Gelius

henge635@student.liu.se

Theres Gustavsson

thegu612@student.liu.se

Per-Ola Kristensson

perkr116@student.liu.se

Niclas Siljedahl

niclas.siljedahl@swipnet.se

Johan Strandell

johst003@student.liu.se

frilans:

Fredrik Ampler

Josef Conning

Nils Dahlbäck

Anette Erlandsson

Kristian Helde

Otto Lundh Ringborg

tryck:

Linus&Linnea

Denna tidskrift ges ut av KogVet-sektionen vid Linköpings Universitet. Syftet är att informera sektionens medlemmar om vad som är på gång inom sektionen beträffande bland annat utbildningsbevakning, marknadsföring och sektionsaktiviteter. Det är givetvis även tidningens syfte att försöka roa och underhålla.

ledare:

Natten går tunga fjät? Fjät betyder *steg*. Slå upp *fjät* och exemplet du får är just "natten går tunga ~". Det tycks alltså tyckas att nattens steg är tunga på något sätt. Är nattens steg tyngre än dagens steg? Tar över huvud taget dagar och nätter steg? Ni kan ju inte förneka att det är en tämligen egendomlig metafor, att natten går. Fast det är klart, att natten går är ju säkert ett uttryck för att tiden går, även på natten då. Och då är det ju ett inte helt befängt hopp att ta från verklighet till metafor. Men när stegen dessutom visar sig vara tunga så tänker man ju rimligen att natten skulle behöva några sorts ben för att kunna ta just tunga steg. Det är ju kanske lite förunderligt. Men natten går väl om inte annat långsammare än dagen, och då kanske idén om att den också går tyngre kommer lättvindigt. Eller så känns bara natten långsammare för att de inte ringer så många då. Just nu är det natt så det är därför jag sitter och tänker på det, och för att ingen ringer ändå.

Och så tycker jag att ord är festliga. Här presenteras en mångfald av dem.

Fredrik Bergström - Redaktör

Hur var det i Nijmegen då?

Som ni säkert känner till så är det ju så att 18 av oss kogvetare åkte till Nijmegen i Holland för att beblandas med de kogvetare som huserar på universitetet där. Sedan 1996 har vi haft detta utbyte med dem med resor till varandra varje år. Den 11:e april detta år åkte vi till dem, och det visade sig vara ett mycket lyckat beslut. Bussen vi skulle åka med avgick från Linköping klockan 10 på söndag förmiddag. Vi packade in oss så bekvämt som möjligt och förberedde oss på 22 timmars resa.

Klockan fyra måndag morgon landar vi i Groningen i norra Holland. Att väckas i en mörk varm buss klockan fyra är jobbigt nog, att dessutom tvingas gå av bussen ut i en pinande kall vind i en mörk, regnig och tom stad är inte något man vill göra varje dag. Men vaddå; vi var ju nu äntligen i Holland, och snart framme i Nijmegen så vi var ju såklart glada och förväntansfulla allihop, om än lite mosiga. Nu skulle vi försöka hitta tåget till Nijmegen; vi hittade stationen, vi hittade biljettautomaten (stationen med mänsklig betjäning var ju såklart stängd vid denna tid). Automaten accepterade mynt, och något sorts skumt nationellt bankkort. Inte helt oväntat hade ingen av oss något av dessa två betalningsmedel. Och inte fanns det många att fråga om hjälp heller. Vi lyckades i alla fall spåra det tåg som skulle ta oss till Nijmegen, med byte i Zwolle. Och till sist dyker det upp en människa som menar att det nog går att handla biljetter på tåget. Detta visar sig fungera ypperligt. Vi sitter nu på tåget som efter ett byte, och två-tre timmar ska leverera oss i Nijmegen.

Vid halv åtta efter en okomplicerad tågresa anländer vi då till vårt slutmål där en bunt holländare väntar på oss. Vi hyr cyklar på stationen och beger oss i kylan och regnet (precis som i Linköping alltså) hem till Paul Lemmens som ska bjuda oss på frukost. I Holland äter alla jordnötssmör med chilismak, och chokladströssel på frukostmackorna - de är alltså galna som ni förstår. Men i ett sådant här läge får man hålla god min, vilket inte alltid var helt lätt när vissa av oss svenskar trodde att man skulle ha deras chokladströssel i mjölken för att erhålla chokladmjölk. Så var ju inte riktigt fallet eftersom de små strösslen vägrade att lösa sig i mjölken. Men när man är hungrig går det mesta ner. Vi blev presenterade för våra värdar och värdinnor, och skulle få åka hem och sopa av oss resdammet och få en liten vilstund innan resten av

dagen fortsatte (jag bodde ju såklart allra längst bort...). Efter yrvaket uppvaknade väntade en rundtur på deras universitet. Är alla universitet gråa och tråkiga? De hade en riktigt trevlig universitetspub, U-Café, där vi på eftermiddagen startade den där traditionen som de verkar ha i Holland att hålla öl i sig.

Ni känner ju alla till vad en pubcrawl är. Holländarna verkade veta allt för väl vad en sådan var - faktum är att vår egen nolle-p hämtade idén från Nijmegen. Nu skulle det alltså hållas öl i oss, och hade det stannat vid öl så hade jag varit glad. Nej då, vi skulle minsann tävla i att äta Sambal Oelek (krossad chili och salt) - sa jag att holländare är galna. Snälla festeriet, jag ber Er, ta inte efter denna fasansfulla övning. Och i den här stilen fortsatte det. På dagarna fick vi dock intellektuellt stoff att bita i; föreläsningar hölls om forskningen som bedrivs på institutionen, om studenternas examensarbeten och till och med lite logik- och matematikhistoria fick vi i oss. Om detta går det att läsa mer om på sektionen hemsida under Utland. På tisdagen visades vi runt stan av en alldeles rackarns bra guide, som hade läst på kogvetprogrammet i Nijmegen. Vi tittade in på ett litet ölbryggeri där vi fick ta del av bryggeriets produkter i form av öl så klart, men även senap som de gjorde av ölen när ölen var så gammal att den ändå inte gick att sälja... Ja, men den smakade riktigt bra den också. Och på kvällen fick vi... - jo, dricka öl igen. Fest och discodans var ordnat på en lokal pub (ja, en publokal vill säga). Ondagen var det Amsterdam för hela slanten - vackert, tjusigt, behagligt, måttligt. På torsdagen fick vi stifta bekantskap med Nijmegens Herrgår'n - Diogenes. Öppet till sju på morgonen sex dagar i veckan. OK, ni fattar. De sålde öl där också. Det var det där med den holländska öltraditionen, vi fick alltså uppleva den igen. Ja, när jag tänker på det så fick vi vara med om den igen på fredagen, på ett internationellt pyjamasparty... Och sen åkte vi hem, efter en riktigt, riktigt lyckad vecka i Nijmegen. Jag passar också på att tacka framförallt Kristian Helde och Jonathan Borgvall för hjälpen jag fick av dem i planerandet av denna resa.

Fredrik Bergström · numer även internationell researrangör

Dikttävlingen avgjord med råge

På Tvären-redaktionen har överrösts med dikter sen tävlingen i diktande utropades i förra numret. Tyvärr har vi inte hunnit läsa alla dikter - detta har varit en omöjlighet med de begränsande resurserna som redaktionen sitter på. Men med nya urvalsmetoder utvecklade i Kentucky, U.S.A., kan vi ändå med största säkerhet påstå att vi lyckats välja ut den bästa, varmaste dikten. Vinnardikten är diktad av **Per-Ola Kristensson**. På Tvären säger ett stort grattis Per-Ola! Vinsten kommer på posten när som helst. (Dikten finns att åtnjuta på sedvanlig plats på denna sida längst ner till höger)

Restips för forskarsugna!

Den 12-31 Juli hålls för 6:e gången en Internationell sommarskola i Kognitionsvetenskap vid New Bulgarian University, Sofia, Bulgarien.

Mer info: <http://www.nbu.acad.bg/staff/cogs/center/index.html>

pT citerar:

What number is 34?

Kristian Helde ställer ofrivilligt en servitris i Amsterdam mot väggen när han egentligen bara undrar vad maträtt nummer 34 på menyn är.

Fiskar pratar inte så mycket.

Tomas Karlsson presenterar, på sitt sätt, ännu en tvärvetenskaplig koppling, denna gång mellan neuropsykologin och zoologin.

Vidare föreslår de att alla som undervisar i matematik ska ha utbildning i ämnet.

Ur Studentliv 1/99. Höskoleverket ställer nya hårda krav på vägen mot det perfekta universitetet.

Så får vi absolut inte gå in i datorns MS-DOS då vi kan förstöra hela internet. Det finns en lathund om något är oklart...

Lapp uppsatt av dataansvarig May-Britt i datorrummet på en skola på Öland.

Det får man inte göra bara för skojs skull.

Tomas Karlsson om inoperering av elektroder i hjärnan.

pT diktar:

Namnlös

Fingrarna mot glaset,
blicken mot natten,
eterljus i ögonringen.
Försöker riva
eller rista,
krossa väggen
eller bara skrika
men allt är tyst
och stilla.
Fingrarna mot glaset.

av **Per-Ola Kristensson**

På Tvären tycker om dikter. Vi vill gärna att du ska skicka din egen dikt till oss. Tack!

Café, lunchservering, pub & restaurang

ZENIT

Café	Lunch	Pub & Restaurang
kaffe te cappuccino espresso, kalla & varma smörgåsar kakor...	soppa sallad pasta paj hamburgare bakad potatis...	lättare pubrätter bruschetta fish & chips... à la carte meny. fullständiga rättigheter.

Den fjärde maj klockan sex håller **Ingemar Ingemarsson**, professor i informationsteori, föredrag på Zenit: "**Kan man mäta information?**"

Alla medlemmar i KogVet välkomnas varje tisdag med specialpriser på delar av sortimentet från och med klockan fem. Ta med medlemskortet! Håll dessutom ett öga öppet för de föredrag som KogVet och Zenit anordnar.

Öppettider:

mån-tors 09.00-20.00

fredagar 09.00-18.00

Samarbete mellan Ericsson och Kogvetprogrammet

Anette Erlandsson skriver här för programrådet om ett möte som hölls med Ericsson för att diskutera ett framtida samarbete mellan företaget och det kognitionsvetenskapliga programmet.

Fredagen den 5 mars sammanträffade Martin Rantzer, och Pär Carlshamre från Ericsson med programrådet för att diskutera ett närmare samarbete mellan Ericsson och kogvetprogrammet.

Martin Rantzer är forskningschef på avdelningen för programvaruutveckling och har tidigare arbetat mycket med användbarhetsfrågor och Pär Carlshamre är engagerad i frågor kring kompetensutveckling. De är nu även i färd med att bygga upp ett användbarhetsslabb på Ericsson.

Den kompetens som kognitionsvetare besitter efterfrågas allt mer inom Ericsson samtidigt som företaget anser sig kunna bidra med för utbildningen värdefulla insatser. Tanken är således att det skulle kunna ske ett kunskapsutbyte.

Frågor som diskuterades var bl a vad som eventuellt saknas i kogvetutbildningen, i vilka sammanhang under utbildningens gång det skulle vara givande med industrianknytning från t ex Ericsson och i så fall i vilken form. I gengäld skulle Ericsson gärna ta emot föreläsare från kogvetprogrammet och samarbeta med studenter i olika projekt.

Mötet var av brainstormingkaraktär och ett första steg i ett eventuellt samarbete blir att programrådet under våren gör ett studiebesök på Ericsson, för att studera den domän Ericsson har i åtanke för kognitionsvetare. Därefter kommer ett uppföljande möte att äga rum för att ytterligare konkretisera ett eventuellt samarbete.

Personligen fick jag ett mycket positivt intryck av besöket. Jag insåg att Ericsson gör betydligt mycket mer som kan vara intressant för en kognitionsvetare än bara mobiltelefoner, t ex. utvecklar de gränssnitt för beslutsfattande i de komplexa system som administrerar mobiltelefonnät.

Vilken är den bästa sommarspriten

Med noggrannhet som Sverker Bengtsson har festeriet testat sommarens storsäljare från baren. För att inte testpanelen skulle bli alltför berusad begränsades spritmängden till 100 pix per skalle. Två kategorier sprit testades - cider och drink. Som bonus utprovades sommarens snacks. Resultaten av vår kritiska granskning finner du i tabellen nedan:

DRINKAR

	Partyfaktor	Smak
Mojito	3,2	3,8
Cuba Libre	3,5	3,6
Tequila Slam	4,9	4,0
Tequila (rent)	4,7	3,3

CIDER

	Partyfaktor	Smak
Rekorderlig Plommoncider	2,4	2,2
Rekorderlig Flädercider	3,1	3,3
Rekorderlig Krusbärs-cider	2,9	2,9
Svarta Vinbär Zider	3,45	3,0
Old English	3,0	3,3
Astrakan	2,5	2,7

SNACKS

	Partyfaktor	Smak
Salta pinnar, Starmix och Jordn.	3,5	3,1
Chips	4,1	4,1
Tortillachips med salsa	1,6	3,7
Ostbågar	1,4	3,4

- Drinkrecepten följer senare i denna tidning.

Otto Lundh-Ringborg. Här fångad på bild festandes å det grövsta. För drink- och festtips: ottlu784@student.liu.se

KVIT 99

cognitive science & information technology

Vid det här laget vet nog alla vad som kommer att hända den 6:e och 7:e maj. Men vi vill säga det en gång till, för säkerhets skull, bara en gång till. Det kan ju mot förmodan vara någon som missat alla e-brev, broschyrer och affischer. För er andra, ni som mycket väl vet som händer då, er ger vi lite mer information som ni kommer att ångra om ni missar.

KVIT'99. Det är det som gäller. Den 6:e maj kl 13 drar vi igång, nere på Filmstaden i downtown Linköping. Innan dess skall du registrera in dig, och det kan du göra från och med 11.30.

Vad är det som händer då, jag menar, vad betyder KVIT'99 egentligen? Vad döljer sig bakom de fyra bokstäverna, det lilla tecknet och de två siffrorna? Själva symbolerna betyder KognitionsVetenskap och InformationsTeknologi år 1999, men det kanske inte är det man undrar. KVIT'99 är ett internationellt symposium där det är tänkt att studenter, forskare och näringslivsmänniskor med intresse för just kognitionsvetenskap och IT skall träffas, inspirera samt utbyta kunskap, synsätt och e-postadresser.

I år har vi valt två teman, nämligen **Nyheter inom hjärnforskning** och **Framtida gränssnitt**. Vi har bjudit in ett antal talare som alla ligger långt fram i utvecklingen inom sina respektive områden, eller som till och med leder den.

Kevin Warwick kommer. Han är professor i cybernetik vid Reading University och är bland annat känd för sina implantat med vilka han styr diverse elektronik. Det är om detta han skall tala, implantatteknologi som människa-datorinteraktion. Läs mer på <http://www.cyber.rdg.ac.uk/people/kw/home.html>

Martin Ingvar kommer också. Martin är ledande i Sverige inom hjärnforskning. Han forskar på Karolinska Institutet i Stockholm och kommer att tala om hjärnmodellering, att bygga en hjärna. Läs mer på <http://www.ki.se/cns/> och <http://www.sr.se/p1/program/vetenskap/hjarnan.htm>

Gerard Jorna har åkt hela vägen från Philips Design i Holland, där han är Human Factors Knowledge Manager (det ni!), för att prata med oss om användarorienterade designprocesser i interaktiva system. Mer om honom och hans forskning kan ni läsa på <http://www.design.philips.com/>

Kenneth Holmqvist är doktor i kognitionsvetenskap och forskar på ögonrörelsestyrda gränssnitt på Lund University

Cognitive Science. Det är om detta han kommer att tala för oss. Mer om detta kan du läsa på

<http://www.lucs.lu.se/People/Kenneth.Holmqvist/>

Risto Ilmoniemi tar flyget från Helsinki, där han leder BioMag Laboratory, för att tala på KVIT'99. Hans största forskningssintressen är biomagnetism, magnetoencefalografi och hjärnforskning i största allmänhet. Mer om Risto och hans kära BioMag Lab finner du på <http://www.biomag.helsinki.fi/>
Johan Boye och **Mats Wirén** är doktorer från Linköpings Universitet och forskar för närvarande på Telia Research i Stockholm. De kommer hit för att prata om talad interaktion och exemplifiera med en resedatabas. Dessutom kommer de att snacka ansiktsanimering med oss. Johan och Mats är svåra att finna på internet, men de får komma ändå.

När torsdagen börjar bli kväll intar vi borden på Frimurarhotellet på St Larsgatan för en utsökt middag och tillfälle att prata under lite mer informella former med och om intressanta forskare, näringslivsmän och –kvinnor samt studenter från kognitionsvetenskapligt eller IT-besläktade områden. Är inte det toppen, så säg! Naturligtvis ingår middagen i priset, liksom fiket under själva symposiet.

På fredagseftermiddagen kommer ett möte att hållas för kogvetare från alla Sveriges hörn (dvs Skövde, Linköping och Umeå), för att diskutera saker som kan vara av gemensamt intresse. Framåt kvällen intar vi inte några bord, men däremot cocktailglasen på Värmlands nation på det strålande gardenparty som KrogVet anordnar för oss. Detta innebär ett lysande tillfälle att mingla med kogvetare – ingen minglar ju som en kogvetare – från ovan nämnda städer. Helt fantastiskt, inte sant?

Som du ser finns det extremt många anledningar att gå på KVIT'99. Det är också enkelt att anmäla sig, och billigt. För dig som KogVetmedlem kostar det bara 100 kr (inkl 2 x fika samt middag)! Som hittat! Har du inte anmält dig än så är det bråttom i knutarna, hör av dig till Marie Ekström på IDA, <marek@ida.liu.se>.

För mer information om KVIT: <http://welcome.to/kvit>
Du... vi ses på KVIT'99!

Josef Conning, som tillsammans med Henrik Gelius snickrat ihop KVIT'99

e-post: [josco469@student.liu.se](mailto:jusco469@student.liu.se)
tel: 013 - 473 01 17 & 070 - 748 5232 (Josef)

<http://welcome.to/kvit>

Kognitionsvetenskap

är större än Sverige!

Den 18:e mars fick vi ett internationellt utskott och nu skall vi ut i världen! Vi skall gräva upp, samla in och kartlägga. Vi skall utbyta och inspireras. Vi skall växa och förändras. Hur det skall gå till skall **Josef Conning** berätta.

Jag vet inte riktigt var jag skall börja. Kanske skall jag skriva något om vårt givande utbyte med Holland. Jag menar, vi är ju ett gäng som precis kom hem därifrån, så det ligger ju nära till hands. Eller skall jag inleda med att skryta om den superbra samling länkar till utländska kogvetutbildningar som Henrik Gelius (som för övrigt lagt grunden till detta utskott) skrapat ihop. Tja... kanske. Eller något om de kogvetare som faktiskt redan varit ute och provat att läsa kognitionsvetenskap i utlandet. Eller varför inte börja på hemmaplan, det är ju detta utskott som fått till uppgift att sköta kontakterna med kogvetarna i Umeå och Skövde.

Nja, det känns inte som att man borde börja med det. Men vi kan ju konstatera att KogVet sysslat med internationella och interregionella frågor ett tag i alla fall. Kanske skall jag börja där.

Utbytet med Holland har varit otroligt bra, ur många synvinklar. Jag tänker faktiskt inte nämna så mycket mer om det här dock, utan hänvisar till kommande artiklar - men det skall sägas att vi lär oss både mycket om sektionsarbete och andra sätt att närma sig kognitionsvetenskapen som vetenskap inom Hollandssamarbetets ramar. Detta samarbete är något som det internationella utskottet kommer att arbeta med, för att försöka expandera det till att innefatta även andra kogvetutbildningar. Nästa gång vi åker till Holland kanske vi har med några Umeå- och Skövdebor. Dessutom kanske ett gäng engelska kognitionsvetare dyker upp i Nijmegen. Eller tyska. Vem vet?

Ett första steg kommer KogVet att ta den 7:e maj 1999. Eller, rättare sagt, ett andra steg - det första torde vara det steg vi tog den 18:e mars när vi bildade utskottet. Vi skall träffa representanter från KogvetUm (Umeå-kogvetarna) och KVHIS (Skövde-kogvetarna) för att diskutera samarbete. Dessutom kommer vi att under mer informella former få bekanta oss med dessa människor, lite senare på kvällen samma dag. Allt det där vet ni nog redan, prata annars med ett Festeri nära dig.

Det var arbetet utåt, gentemot andra, men jag kanske borde börja

skriva om vad som händer på hemmafronten först ändå. Inom KogVets fyra väggar. Jo, kanske...

Det vi tänker göra här att förmedla information om utländska kognitionsvetenskapliga utbildningar till våra medlemmar, via hemsidan. Hemsidan kommer att få större internationella delar och på så sätt kommer vi kunna få större internationell uppmärksamhet.

Dessutom vill vi förmedla erfarenheter från utlandsstudier till medlemmarna. Varför inte använda våra utlandssvenskar till något nyttigt, som att till exempel berätta för oss nyfikna hur det är att plugga kognitionsvetenskap i ett annat land, hur man blir mottagen som kogvetare, vilka kurser på ett visst universitet som är bra eller dåliga osv osv. Vi vore rent ut sagt korkade om vi inte tog vara på den kunskapen, och det är vi ju inte (eller..?).

Men kanske är det fel att börja med just det, jag skulle kunna börja med att söka folk till det internationella utskottet. Jag menar, visst vore det kul att arbeta med dessa frågor. Extremt roligt, till och med! Det är så enkelt också, man kontaktar bara Josef på något sätt och sedan är det klart. Busenkelt!

Men fortfarande... det känns inte rätt som inledning. Nja, jag borde nog... Det finns så mycket att säga, och jag vet fortfarande inte var jag skall börja!

Josef Conning, som är det internationella utskottets ordförande (josco469@student.liu.se).

Umeås kogvetare är på bana

Som ni säkert känner till så har Umeå universitet precis startat en kognitionsvetenskaplig utbildning. Nu har också studenterna vid programmet dragit igång en studentförening, KogVetUm. De har till och med lyckats få ihop en ypperlig hemsida för förmedlande av nyttigheter till omvärlden. Det ska sägas att den inte är helt klar än, men den är trots detta värd ett besök. Jag menar; vi kommer ju förhoppningsvis ha ett nära samarbete med dessa människor inom en snar framtid, så det är lika bra att börja bekanta sig.

<http://www.cogsci.psy.umu.se/cogsci/kogvetum.htm>

Fredrik Ampler jobbar på Microsoft

Fredrik Ampler tog examen från kogvetprogrammet i fjol. Nu jobbar han på Microsoft BackOffice i Seattle, och nu överlämnar jag ordet till honom:

Jag jobbar som interaktionsdesigner på Microsoft BackOffice i Seattle. BackOffice-gruppen producerar olika typer av serverprogramvara, med systemadministratörer som huvudsakliga användare. Jag tog min examen från Kogvet (interaktionsdesign) förra hösten och flyttade till USA i november. Tredje året läste jag på en design-skola i Chicago genom Filfaks utbytesprogram. Innan jag begrep att kogvet var modellen (eller om det var för att programmet inte fanns) gick jag två år på i-linjen i Linköping. Min största idol? Arne, förstås!

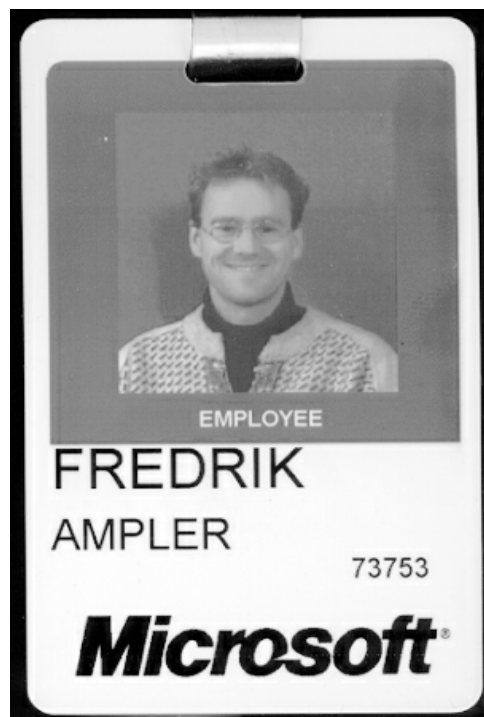
Första mötet är kl nio med en designer från NT5 (Windows 2000 ska man visst säga numera), och vår prototypare, James, för att fylla in de sista detaljerna i ett användarscenario. Prototypen ska testas i usability-labbet i morgon, vilket förmodligen kommer innebära en del övertid för James. Mer övertid än dygnet erbjuder misstänker jag, så jag sätter igång med att skriva ut skärmdumpar på vanligt hederligt papper. En pappersprototyp är ett utmärkt alternativ till ingen prototyp alls.

Fem minuter senare är det veckomöte med min chef mellan fyra ögon. Tanken är att vi ska prata om huruvida jag följer min ”utvecklingsplan” och annat jag kan vilja diskutera. Det här är viktiga grejor för Microsoft: personlig utveckling = bra för företaget. Vi stryker genast mötet. Vi har inte ”enough cycles available”, fullt upptagna med denna ”Fire Drill” för att hjälpa NT bli klara att skeppa. Vi delar på uppgiften, fortsätter att peta pixlar på skärmen och skriva ut skärmdumpar.

Nästa möte är klockan ett, efter en lunch ute i solen (härliga sol: det har regnat hela vintern, precis som vanligt här). Vår Program Manager (projektledare) och usability-killen vill gå igenom testet för morgondagen. Spenderar resten av eftermiddagen med att skapa skärmdumpar. Klockan tre kommer James in på mitt rum och meddelar att han inte kommer att bli klar med prototypen. Surpris. Halv sex är jag klar och cyklar hem.

Så där ser en typisk dag ut den här veckan. Senare kommer det att handla mer om planering, team-byggande och designprocesser när vi koncentrerar oss på nästa version. Den ska vara klar om cirka ett och ett halvt år, vilket innebär att designen ska vara klar om ett halvår.

Jag hörde att det gick ett program på svensk tv om hur anställningsintervjun gick till på Microsoft. Om jag fattat rätt verkade det rätt jobbigt... Här på designavdelningen på BackOffice är det en annorlunda process: man får visa upp sin portfolio för gruppens lead-designers (ca 8 personer), sedan följer enskilda intervjuer. Inget psykobabble, inga analyser, bara diskussioner om vad man gjort och hur man resonerar. Det gruppen är ute efter är om den sökande ”tänker rätt”, dvs har förstått *interaktionen* i interaktionsdesign (många sökande är mer grafiska formgivare än interaktionsdesigners), och förstås hur han/hon fungerar i team. Apropå anställningsintervjuer är förmodligen det viktigaste, förutom att tänka intressant, att komma dit överhuvudtaget. När det gäller jobb som interaktionsdesigner i mjukvarubranschen (något annat vågar jag

inte säga en flaska om) skulle jag rekommendera framhållandet av två egenskaper: 1/ Förstå och var teknikintresserad. Branschen är fortfarande oerhört teknikdriven och om du kan visa att du begriper tekniken och dess brister är du genast mer intressant. Du behöver kunna kommunicera med och bli respekterad av programmerare för att få din vilja fram. Använd så mycket ”buzz-words” du kan, försök förstå åtminstone hälften av dem. 2/ Visa upp intressanta projekt som åtminstone har några välutvecklade skärmbilder eller fungerande prototyper. De flesta företag vill troligen se att du kan skapa något praktiskt, snarare än läsa din aldrig så teoriförankrade 100-siders rapport. Bilder/prototyper är också ett nödvändigt nav som diskussionerna om din designprocess och ditt tänkande kan röra sig kring (varför valde du denna lösning, hur kom du fram till denna, var är styrkorna/svagheter, osv). 3/ (Jag passar på när jag ändå är inne på tipsavdelningen:) Samla dina projekt under studietiden i presenterbar form i en portfolio. Det går oftast att vinkla studieprojekten så att man får något intressant att visa upp för omvärlden. Gör detta till ett mål, precis som det redan är för dina kolleger på mer ”säljorienterade” utbildningar (grafisk form, industridesign).

Som interaktionsdesigner på Microsoft har man en varierande ställning från projekt till projekt. Vissa i projektgruppen har fattat vilken resurs vi är och involverar oss mycket tidigt, andra behöver skedmatas

för att begripa att design inte handlar om att måla på ett snyggt gränssnitt när all kod är inhackad. Som kogvetare på interaktionsdesignavdelningen på Microsoft passar man in riktigt bra. Det är visserligen ett handikapp att inte vara fena på typsnitts-spärrning och balans av negativa ytor men å andra sidan finns det ett stort glapp att fylla mellan usability- och designavdelningarna. Jag märker att det underlättar att kunna referera till grundläggande kogpsyk-fakta för att skapa och få igenom ett designförslag. Det jag framförallt har praktisk daglig nytta av är en förståelse för hur interaktion handlar om förändring över tid (till skillnad mot att se design som statiska skärmbilder), samt en hälsosamt holistisk syn på människan som en social varelse med behov som sträcker sig långt utanför nuvarande produkters gränser. Även om det kanske inte är någon specifik kurs på kogvet som handlar om just detta, tror jag att det är *helheten* som man får av fyra års spretande tvärvetenskapliga studier som utgör grunden till en bra interaktionsdesigner – och mycket annat!

Kristian Helde skrev i På Tvären februari om kognitiv terapi. I detta nummer följer han upp med en radda boktips i ämnet.

Att ta sig upp när man är nere

Av Susan Tanner och Jillian Ball

Depressioner och dess orsaker är det genomgående temat i boken, som även beskriver väldigt mycket generellt om kognitiv terapi. Formuleringarna är koncisa men lätta att förstå. Vad som gör boken till en riktig guldgruva är att den i ett kapitel tar upp vad anhängiga eller vänner till deprimerade personer bör tänka på. Tex bör man inte formulera sina känslor på ett sätt så att de kan uppfattas som skuldbeläggande på den deprimerade ”Du gör mig ledsen”, utan istället tillskriva den känslomässiga reaktionen till en själv, ”Jag blir ledsen när du...”. Praktiska tips att använda om den deprimerade blir självmordsbenägen finns också, viktigt är då att man inte avstår från att ställa frågor, utan att man diskuterar tankar och motiv öppet, utan att skuldbelägga. Även för den som inte är deprimerad eller lever tillsammans med någon som är det, finns guldkorn i boken. Tex handlar ett kapitel om att stärka sin självkänsla, såsom att inte bara knyta den till prestationer eller att bli omtyckt av andra. Att ”Ta kontroll över ditt liv” är naturligtvis också viktigt och är ett annat avsnitt i boken. Till råga på det i sig rika innehållet finns det dessutom fullproppat med övningar som kan vara till hjälp för såväl aktiviteter vid depressioner,

Recept på de av festeriet betygsatta drinkarna på sida fem i denna tidning.

Mojito:

1 del limejuice
1 del sockerlag
några krossade kvistar färsk mynta
fyll glaset med krossad is
fyll upp med mörk karibisk rom
Serveras i ett whiskeyglas, gärna på en solig strand.

Cuba Libre:

1 bottenskyla limejuice
rom (mörk eller ljus)
Coca Cola eller varför inte Cuba Cola
Serveras i ett highballglas

Tequila Slam:

hälften Tequila
hälften Sprite
Serveras i ett shotglas modell större. Bartendern (eller annan utvald) håller för glaset med en servett och bankar sedan glaset i bordet tre gånger varpa han/hon omedelbart ger glaset till gästen som genast sväljer ned alltihop.

Tequila (rent):

Ni vet, med citron och salt och vakna upp med en satans kaktus i munnen.

som tankearbete för att öka sin självkänsla.

För några futtiga tior kan du införskaffa denna pocket, en mycket väl värd investering!

The Art of Living Consciously

Av Nathaniel Branden

Som en röd tråd i artikeln var att medvetenhet är viktigt för att inte låta sig hindras av onödigheter i livet – att leva ett gott liv. Brandens utgångspunkt i boken är: ”Att leva medvetet är en utmaning för oss alla – även om vi inte har trauman att komma över.” Denna medvetenhet består av uppmärksamhet och identifiering av idéer som styr oss, våra egna känslor och tankar, vad vi vill uppnå på vårt arbete eller med våra studier, i förhållanden, på vår fritid – kort sagt: medvetenhet om livet. Viktiga medel för att explicit ta på sig ansvaret för sina egna handlingar och målsättningar, att acceptera det man vill förändra och att aldrig förtränga känslor, eftersom de behövs för att ge viktig information om tankar och, framförallt, motivera och göra att man lever!

Boktipsen fortsätter på sidan fjorton...

[HANDDATOR]

NINO

- Tuff
- blå
- smart
- praktisk
- Windows CE
- kalender
- e-mail
- internet
- Outlook (TM)
- kundkort
- spel
- anteckningar
- miniräknare
- voice-record
- Ir-överföring

• Ett års garanti och 24 timmars utbyteservice inom EU!

I den 220 grams lätta Nino har du alltid informationen du behöver var du än är.

Kontakta din datoråterförsäljare för information och köp.

Skriv in anteckningarna direkt på skärmen med din handstil.

PHILIPS

Let's make things better.

Otto Lundh Ringborg recenserar

Platsen som inte finns

av Tor Nørretranders

”Platsen som inte finns” så lyder titeln på Tor Nørretranders senaste bok som handlar om Internet. Boken kan delas upp i två delar. Den ena tar upp Internets historia medan den andra delen handlar om Internets kapacitet och de möjligheter som Internet har i både positiv och negativ bemärkelse. Nørretranders börjar sin historia om Internet på 40-talet då världen just blivit varse att det finns missiler som har så stor räckvidd och så stor sprängkraft att ingen plats på jorden längre är säker. Politiker och militärer försöker hitta lösningar på hur man kan minska sårbarheten i de politiska och militära systemen. Under de tidiga åren av det kalla kriget lägger Paul Baran fram sin teori om distribuerade nätverk - den teoretiska grunden för Internet. Nørretranders tar sig sedan igenom alla de försök och satsningar som gjordes av statliga och privata intressenter och som sedermera ledde fram till Internet. I den andra delen som enligt mitt eget

tycke är den klart intressantare, skriver Nørretranders om Internets kapacitet idag, i termer av minne i megabytes och snabbhet i bits per sekund, och hur det troligen kommer att utvecklas i framtiden. Utifrån detta ger han några profetior som verkar mer eller mindre rimliga. Ofta flyter han iväg och drar saker till sin absoluta spets. Till exempel pratar han om att de materiella värdena kommer att utplånas eftersom det kommer krävas en så liten ansträngning för att producera en vara att priset inte kommer att existera. Det som i framtiden kommer att bli hårdvaluta är uppmärksamhet. Redan idag menar Nørretranders betalar ju företag för människors uppmärksamhet i form av reklamtid i medierna. Dessa visioner känns ofta som om de galopperar iväg och kanske inte tar hänsyn till alla egenskaper i världen vi lever i - till exempel att den är trög och inte gärna ändrar på sig.

På det hela taget är det en mycket bra bok som berättar det man som upplyst människa med fötterna i sin samtid bör veta om det i media så slitna fenomenet Internet.

Kursutvärdering av Kommunikationsanalys (Årskurs 3)

Undervisningen

Undervisningen upplevdes som bra och ämnet i sig var väldigt intressant. Undervisningsformen (seminarier med en kort föreläsningsdel) var väldigt bra. Studenterna efterlyste fler riktlinjer och mer återkoppling på de praktiska delarna.

Boken

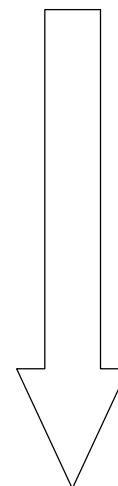
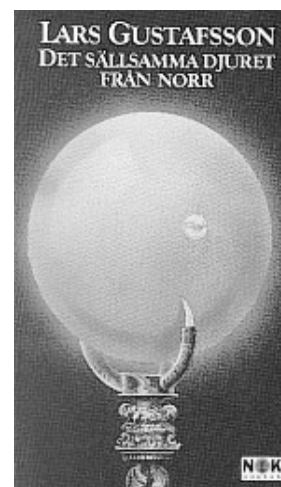
Boken var skriven på ett trevligt språk och var enkel att läsa, men verkade ibland sammansatt av flera olika delar. Exempelen var väldigt tillrättlagda och en mer kritisk diskussion hade varit bra.

Examination

Hemtenta passar bra på den här kursen. Däremot ansågs uppsatsskrivandet i grupp vara dumt och studenterna föreslog en individuell uppgift med mindre omfattning i stället.

Övrigt

Kursen ligger bra i utbildningen och ansågs vara relevant för programmet. Kursens upplägg med praktisk analys först och genomgång av de följande kapitlen sen var bra. Kursen ansågs vara normalsvår och arbetsinsatsen bedömdes som normal. Förväntningarna inför kursen var bland annat att det skulle vara en ganska praktisk kurs vilket den var och att kursen skulle vara lugn och trevlig vilket den också var. Samläsningen med Allmän språkvetenskap gjorde att det blev mindre diskussion än förväntat. Kursen fick i sin helhet en 4 i betyg.

Det sällsamma djuret från norr

skriven av **Lars Gustafsson**

recenserad av **Johan Strandell**

Svensk science-fiction skriven av en poet, kan det vara något? Jo, faktiskt: någon gång under det fjortonde årtusendet lyfter ett rymdskepp med sikte på fjärran galaxer. Rymdskeppet styrs av en AI, som för att roa sig själv delar upp sig i åtta rymdlorder som berättar historier för varandra. Det speciella med rymdlorderna är att eftersom de är programmerade vet de inte vem de är, utan de saknar helt den jagupplevelse som vi människor har.

Detta bollande med identiteter är ett tema som återkommer i boken, som inte har någon central handling mer än ramhistorien med rymdlorder som berättar historier för varandra. Bland berättelserna finner man historien om expeditionen vars medlemmar dubblas och de följer detta får (inte för trevliga visar det sig), filosofiska resonemang som förs fram av världsrymden själv, stulna intelligensförstärkare, flera tidsresor och ett samtal med en man som lyckats bli odödlig.

Gemensamt för historierna är det tankeväckande perspektivet som är långt från den gängse prylfetischismen i vanlig sf, och många historier baseras i något filosofiskt resonemang kring t.ex. existens eller identitet. Språket är genomgående klart och redigt, och på samma gång fängslande. Lars Gustafsson lyckas ta upp förhållandevis tunga ämnen utan att det känns sökt eller svårförståeligt. I boken strövs det referenser till författare som uppenbarligen varit inspiration i arbetet, som Wittgenstein, Borges, Lem och äldre latinska och medeltida tänkare.

Boken rekommenderas varmt till alla kogvetare som vill få reda på vad en AI berättar för sig själv när den vill roa sig, framfört på ett tankeväckande sätt och dessutom till ett rimligt pris (boken finns i pocket för en mindre summa pengar).

Lite om historien bakom utformningen av det kognitionsvetenskapliga programmet i Linköping

Nils Dahlbäck skrev för två år sedan en artikel om vilka principer som låg till grund för skapandet av det kognitionsvetenskapliga programmet i Linköping. Detta med syftet att ge framtida utvecklare av programmet en inblick i vilka intentioner som ligger bakom programmet, så att framtida förändring av utbildningen gör på ett riktigt sätt. Nils har nyligen skrivit om artikeln inför publiceringen i På Tvären, och det är den artikeln ni finner nedan.

De första stegen

Vad låg bakom utvecklingen av kogvetprogrammet i Linköping? Och varför hände det just då, i mitten på 90-talet? Som vanligt i sådana här sammanhang var det en kombination av goda yttre förutsättningar och personliga kontakter. Det ursprungliga initiativet togs av Erik Sandewall (Inst f datavetenskap) och Roger Säljö (tema kommunikation), som, om jag kommer ihåg detaljerna rätt, träffades på ett tåg till Stockholm och började prata om kognitionsvetenskap. Båda hade observerat att förutsättningarna i Linköping för en kognitionsvetenskaplig utbildning var mycket goda, framförallt genom förekomsten av forskning på internationellt högtstående nivå inom flera av kognitionsvetenskapens delområden. Samtidigt saknades vid den tiden ett samarbete mellan företrädarna för dessa forskningsområden, trots att det verkade finnas intressanta beröringspunkter mellan verksamheterna..

Ett informellt uppdrag gick då till Nils Dahlbäck och Arne Jönsson, vilka båda tidigare varit med bland de drivande i utvecklingen av de kognitionsvetenskapliga delarna av den datavetenskapliga linjen (C-linjen) på LiTH, att undersöka möjligheten att inrätta en kognitionsvetenskaplig utbildning i Linköping. Ett positivt intresse signalerades från samtliga tillfrågade institutioner (Tema Kommunikation, Inst f datavetenskap (IDA), Inst f språk och litteratur (Sol) och Inst f pedagogik och psykologi (IPP)). En informell arbetsgrupp med medlemmar från samtliga institutioner bildades. I arbetsgruppen ingick bl.a. Richard Hirsch, Yvonne Waern, Stefan Samuelsson och Björn Lyxell. Denna grupp utarbetade ett antal principer för utformningen av ett utbildningsprogram i kognitionsvetenskap, samt ett detaljerat programförslag baserat på dessa principer.

Det var ett mycket gott samarbete i denna arbetsgrupp. En av förklaringarna till detta är säkert att det fanns goda tidigare personkontakter mellan medlemmarna i gruppen, och vi därför kunde utnyttja ett redan existerande informellt nätverk. Eftersom de som gjorde utredningen till stor del var samma personer som sedan tog ansvar för utvecklingen av kurser på de olika institutionerna, betydde detta dessutom att det fanns en god förankring av idéerna på 'gräsrotsnivå'.

En självklar utgångspunkt var att utbildningen skulle ge en bild av hela det kognitionsvetenskapliga området, men att den skulle ha sin tyngdpunkt i de områden där Linköping hade internationellt framstående forskningskompetens.

Lite kort historia

Ett första förslag till ett kognitionsvetenskapligt utbildningsprogram enligt de riktlinjer arbetsgruppen utarbetade inlämnades till fakulteten hösten 1992, med planerad kursstart hösten 1993. Förslaget bifölls dock ej. I stället fick vi medel för två enstaka kurser; en i teknisk psykologi som gavs av IPP och en i kognitionsvetenskap som gavs av IDA. Arbetet med utvecklingen av programmet fortsatte, och i december 1993 beslutade fakultetsnämnden att inrätta ett kognitionsvetenskapligt utbildningsprogram med start hösten 1994.

Synen på kognitionsvetenskap

Utgångspunkten var den internationellt väletablerade definitionen av kognitionsvetenskap; ett tvärvetenskapligt forskningsområde om kognition (eller 'the mind') innefattande hela eller delar av följande vetenskaper; vilken beskrevs på följande sätt i framställan till fakultetsnämnden.

"Kognitionsvetenskap (*eng.* Cognitive Science) är ett snabbt växande tvärvetenskapligt kunskaps- och forskningsområde där människans språk, tänkande och kommunikation studeras. De ingående delvetenskaperna är i första hand filosofi, särskilt kunskapsteori och logik, lingvistik, psykologi, särskilt kognitionspsykologi, datavetenskap, särskilt artificiell intelligens, kognitiv antropologi, samt neurovetenskap. Kognitionsvetenskap har funnits som ett tvärvetenskapligt forskningsområde med egna konferenser och tidskrifter sedan slutet på 70-talet, även om de grundläggande frågeställningarna givetvis har en betydligt längre historia. (...)

När det gäller det angränsande området kognitionsteknologi, dvs teknik baserad bl.a. på kunskap om människans kognitiva förmågor och begränsningar, har på KTH nyligen inrättats en inriktning i kognitionsteknologi på den datatekniska civilingenjörsutbildningen. I Linköping har den data-

vetenskapliga linjen (C-linjen) på tek.fak alltsedan starten haft en liknande inriktning. Det föreliggande förslaget är till skillnad från utbildningarna på de tekniska högskolorna i Sverige inriktat mot grundläggande kognitionsvetenskap. Det överensstämmer i sina huvuddrag med liknande program i USA och Europa, samtidigt som det har en klar Linköpingsprofil.”

I stället för att på ett traditionellt sätt dela in kognitionsvetenskap i sex deldiscipliner med mer eller mindre likartade ämnen i traditionell akademisk betydelse valde vi att strukturera området på ett annat sätt. Vi delade in området efter forskningsmetod. Det nyskapande var just denna indelning efter de tre vetenskapliga metodtraditionerna, dvs. empirisk, formell, och design. Dessutom försökte vi göra en uppdelning av ämnesområdet som ej var kopplad till i traditionell mening definierade akademiska ämnen. Några av oss argumenterade också, bl.a. baserat på trender vi observerat vid de årliga kognitionsvetenskapliga konferenserna, för att den traditionella ämnesuppdelningen var allt mindre framträdande, medan däremot en tendens till uppdelning i en 'högre' och en 'lägre' kognitionsvetenskap började växa fram. Den 'lägre' studerade sambandet mellan kognition och artificiella eller reella neurala system, med en stark påverkan av den snabbt framväxande neurovetenskapliga och konnektionistiska forskningen. Den 'högre' studerade sambandet mellan kognition och den omgivande fysiska och sociala miljön, med en stark påverkan av forskning inom, MDI, antropologi, situerad kognition, diskursforskning med flera liknande traditioner.

Läget i Linköping

I Linköping fanns på filosofisk och teknisk fakultet framstående forskargrupper i AI, MDI, datalingvistik, kognitiv psykologi, dialog- och annan kommunikationsforskning. Däremot saknades vid den tiden kritisk massa av kompetens inom filosofi, framförallt medvetandefilosofi, antropologi och neurovetenskap. Försök utan framgång gjordes att etablera kontakt med HU för att stärka den neurovetenskapliga kompetensen. Linköping var alltså starkt inom den 'högre' kognitionsvetenskapen, men svagt inom den 'lägre'

Inom tillämpad kognitionsvetenskap fanns en hög kompetens inom och utom universitetet; FOA och VTI bedrev båda stark forskning inom relevanta tillämpningsområden. På IDA fanns forskning inom MDI med goda industrikontakter, och på IKP fanns en forskningsgrupp i ergonomi under stark tillväxt. Visserligen hade vi på den tiden inte ett lika välutvecklat nätverk mellan alla dessa grupper som vi har idag. Vi gjorde dock bedömningen att det inte fanns några egentliga hinder för att utveckla ett samarbete med tillämpade forskare i Linköping, och att därför förutsättningarna var goda inte bara för ett utbildningsprogram med stark vetenskaplig förankring, utan

också för en stark koppling till tillämpad kognitionsvetenskap. Detta område har vuxit sedan dess, så nu finns det sedan flera år tillbaka stark tillämpad kognitionsforskning också på tema-K och IPP.

Slutsatsen blev att programmet borde ha sin tyngdpunkt i den 'högre' kognitionsvetenskapen. Det var här som Linköpings universitet hade sin styrka, och det var också här som vi såg den största potentiella arbetsmarknaden efter avslutad examen. Vidare ansåg vi att vi behövde rekrytera kompetens inom framförallt medvetandefilosofi och artificiella neurala nätverk för att täcka luckor i den existerande kompetensen. Med tanke på den internationella utvecklingen ansåg vi att det var omöjligt att hävda att man hade en kognitionsvetenskaplig utbildning om inte studenterna kom i kontakt med dessa båda områden.

Programmets utformning

I efterhand kan vi väl vara rätt nöjda med hur vi tänkte och planerade inför programstarten. Vi gjorde dock en felbedömning i samband med utvecklingen av kogvetprogrammet. Vi trodde inte att begreppet kognitionsvetenskap skulle vara känt utanför den akademiska världen när det var dags för studenterna att börja söka jobb. Bl.a. av det skälet fanns från början inte någon magisterexamen i kognitionsvetenskap, utan meningen var att man skulle ta en examen i psykologi, datalogi, eller lingvistik med särskild inriktning på kognitionsvetenskap. Vi var därför tvungna att utforma programmet så att man skulle kunna ta magisterexamen i lingvistik, psykologi eller datalogi efter fyra år, vilket ledde till att vi var tvungna att ta hänsyn till de olika ämnens krav på vad som skall ingå i en examen när vi bestämde kursutbudet, vilket inte alltid var så lätt.

Men glädjande nog vaknade näringsliv och andra avnämare snabbare än vi trodde att de skulle göra. När de första studenterna hade kommit halvvägs igenom sin utbildning såg jag för första gången en annons i DN där ett företag sökte bl.a. kognitionsvetare. Och på den vägen är det. Så därför leder programmet idag fram till en magisterexamen i kognitionsvetenskap.

Grundprincipen i utformningen av programmet var att det skulle inledas med ett basblock som gav en bred kognitionsvetenskaplig bas. Under de sista två åren skulle studenten specialisera sig på någon av de olika inriktningar som planerades.

Utformningen av basblocket byggde på den syn på kognitionsvetenskap som presenterats ovan. Programmet skulle utgå från och initialt ge kunskaper inom tre kognitionsvetenskapliga teoriområden; AI/datalogi, kognitiv psykologi och lingvis-

...fortsättning Lite om historien bakom...

tik/kommunikation.. Dessutom tre 'metoder'; empirisk forskningsmetodik, programmering och logiskt-formella metoder. En viktig tanke bakom detta var att en förutsättning för framgångsrikt tvärvetenskapligt arbete är att man känner till och har respekt för de olika ingående vetenskapernas grundläggande frågeställningar och resultat liksom deras explicita eller implicita syn på forskningsmetod och teoribildning. För att tillägna sig detta måste man ha läst 'rena' ämneskurser. För att inte någon vetenskap skall kunna ses som norm eller mer framstående än de andra bör alla komma in tidigt i programmet, då man som student är mest påverkbar i dessa avseenden. Utöver detta skulle också ingå dels kurser som tog ett helhetsperspektiv på det kognitionsvetenskapliga området, ofta kallade 'integrerande kurser', dels också kurser med ett mer traditionellt tvärvetenskapligt innehåll. Basblocket avslutades med två kurser som skulle hjälpa studenterna att integrera de olika delarna de kommit i kontakt med såväl teoretiskt som praktiskt; medvetandefilosofi, för den teoretiska integrationen, och tillämpad kognitionsvetenskap för den praktiska integrationen.

Under de avslutande två åren skulle det finnas ett så brett utbud som resurserna medgav av fördjupningskurser, både inom de ämnen man studerat tidigare, och inom områden som inte har någon tydlig ämnestillhörighet (t.ex. neurala nätverk och kognitiv modellering). Eftersom det är ett magisterprogram avslutades det med ett 20 p uppsatsarbete.

Sammanfattningsvis var alltså tanken att programmet initialt skulle ge en bred teori- och metodkompetens med tonvikten på grundläggande (till skillnad från tillämpad) kognitionsvetenskap. Under de avslutande åren skulle studenterna specialisera sig inom en teori- och metodinriktning, och dessutom ges möjlighet att läsa kurser inriktade på tillämpad

kognitionsvetenskap. Ett viktigt skäl till att börja med den grundläggande teorin, och tillföra tillämpningarna senare, var att vi ansåg att utvecklingen inom IT och andra fält för tillämpad kognitionsvetenskap gick så fort att en utbildning som byggde på dagens aktuella potentiella tillämpningar skulle bli gammal fort, medan grundläggande teori är ett längre hållbarhetsdatum, och kan tillämpas inom nya områden när behoven och möjligheterna dyker upp.

... och sen då?

Det viktigaste är att nog att kognitionsvetenskap, och inte minst tillämpad kognitionsvetenskap har blivit, om inte ännu ett ord i var mans och kvinnas mun, så i alla fall så välkänt för dem som arbetar inom dessa områden att man inte behöver förklara för t.ex. en chef på ett användarlabb vad kognitionsvetenskap är. Vi låg nog mer rätt i tiden än vad vi anade när vi drog igång arbetet med kogvetprogrammet.

Hur väl lyckades vi då med det vi föresatte oss? Min egen, högst personliga uppfattning, är att ideerna bakom och utformningen av basblocket var och är bra. Man kan diskutera utformningen i detaljerna, men att börja brett med psykologi, lingvistik och AI och de tre metodkurserna, innan man börjar specialisera sig, tycker jag är riktigt, och dessutom någon som gör Linköpings kognitionsvetenskapliga utbildning bredare än de flesta, för att inte säga nästan alla, jag känner till. Jag tycker också att utformningen av magisterprofilerna håller mycket hög klass. Den stora och svåra avvägningen, som vi och alla andra kognitionsvetenskapliga utbildningar jag känner till, slåss med, är att hitta balansen mellan bredd och djup; mellan ämnesförankrade kurser och ämnesövergripande kurser, samt att veta vad man skall välja och inte minst välja bort från det snabbväxande kognitionsvetenskapliga smörgåsbordet. Skall man ha med lite av allt, eller skall man koncentrera sig på vissa delområden? Det är inte lätt att välja, vilket jag tror många kogvetstudenter märker när det är dags att göra valen av kurser till tredje och fjärde året.

...fortsättning boktips från sida nio.

En av Brandens verktyg för att åstadkomma självmedvetenhet, som psykologerna ovan inte tar upp i sina böcker, är hans egna utvecklade teknik, "sentence-completion". Den går ut på att man ges stammen på en mening, t ex "Ibland när jag blir arg, så..." eller "Det händer att när jag blir kritiserad, så...", därefter får man komma på olika sätt att avsluta meningarna, sedan sätta sig ned och fundera över de svar man givit.

Nathaniel Branden kallas ofta "the father of self-esteem movement", eftersom han var en av de första att nämna och utveckla begreppet självkänsla. Han skriver övertygande med en avslappnad lätthet och är spännande att läsa. Prova honom gärna!

Woulda, Coulda, Shoulda: Overcoming Regrets, Mistakes and Missed Opportunities

Av Arthur Freeman och Rose DeWolf

En roligt skriven och lättläst bok som tar upp strategier som håller en kvar ältandes i det förflutna. Exempel är att man tänker "om jag bara hade fått det där jobbet, så...", "om jag bara valt honom/henne istället för min nuvarande partner skulle allt vara mycket bättre," "innan jag hämnats tänker jag inte koncentrera mig på annat...", "om jag ändå inte blivit kär i honom/

Boktipsen fortsätter på sidan sexton...

Klarhet i frågan om vår logotyp och maskot

För ett par månader sedan var KogVets styrelse i full färd att besluta om att endast en logotyp skulle användas av sektionen. Styrelsen ansåg att situationen var förvirrad inför våra två märken; de sex händerna i triangel, och Frankensteins monster. Läget skulle bli enklare med endast ett märke ansågs det. I samband med detta väcktes starka röster från framförallt "äldre" kogvetare som varit med när sektionens märken togs fram. En tanke med två märken var att den ena, triangeln, skulle användas "utåt" i seriösare officiella sammanhang, och den andra, monstret, skulle användas inom universitetet i mer "festliga" situationer. Det uppdagades också att allt detta var beslutat av en föregående styrelse. Tyvärr saknades ordentlig dokumentering i frågan. Därför beslutade KogVets förra styrelse att dokumentera de riktlinjer som gällt sedan innan, och förtydliga en del aspekter som kändes viktiga.

Nedan presenteras ett något förkortad version av policydokumentet, som in sin helhet kan läsas på sektionens hemsida.

Riktlinjer för användandet av KogVets logotyp och maskot

Detta dokument skall gälla som riktlinjer för användandet av sektionens logotyp samt maskot tills dess att KogVets styrelse beslutar att andra riktlinjer ska gälla.

Logotyp

Logotypen som kognitionsvetenskapliga programmets sektion (KogVet) vid Linköpings universitet använder är denna (se bild 1).

Bild 1. Logotyp

Motiveringen för logotypens utformning är: Sex delvetenskaper i fast överenskommelse om samarbete. Logotypen röstades fram 1995 efter en tävling där KogVets medlemmar bads ge förslag på logotyp. Mattias Arvola har designat logotypen. Bakgrundsfärgen är grön. För att se logotypen i rätt färg; besök sektionens hemsida.

Maskot

Den maskot som KogVet använder är *Frankensteins monster* (se bild 2). Den är vald för den interaktion mellan människa och maskin som *Frankensteins monster* i sig själv utgör.

Bild 2. Maskot

Användandet av logotypen respektive maskoten

Logotypen respektive maskoten ska användas av KogVet i olika sammanhang. Logotypen är tänkt att ge ett seriösare intryck än maskoten. Vid användning av logotypen respektive maskoten ska detta beaktas. Slutgiltigt beslut om hur de två symbolerna ska användas i olika situationer får avgöras av användarens sunda förnuft, men några krav och riktlinjer i användandet av märkena är beslutade av KogVets styrelse enligt nedan.

I kontakter med näringsliv och övriga externa kontakter (till exempel företag, journalister, andra skolor, och i samband med KVIT) bör företrädesvis logotypen användas. Maskoten kan även inkluderas till exempel i broschyrer till andra skolor, men logotypen ska ha den mest framträdande positionen. På hemsidan finns några olika fall där KogVet har beslutat att logotypen, och inte maskoten, ska användas.

Maskoten ska användas framförallt inom Linköpings Universitet, till exempel i presentationer inför andra sektioner och studerande. Inom Festeriet kan lämpligen maskoten användas i många sammanhang. *Frankensteins monster* kan principiellt framställas grafiskt på ett sätt som passar situationen.

...fortsättning boktips från sida fjorton.

henne...,” ”om jag vetat då vad jag vet nu hade jag fått ut mer ur livet” och så vidare. Problemet är att du stirrar dig så blind på vad som borde/skulle/kunde ha varit, att det äter upp och förstör framtida möjligheter att få det bättre. Här handlar det alltså inte om att lära av sina misstag, utan att låta eventuella misstag paralysera.

Med hjälp av bokens tekniker i boken kan du få struktur på de misstag du går och ältar, på vilka sätt och varför. Sen följer många råd, tips och strategier om hur du kan analysera ditt tänkande och dina antaganden som leder till det improduktiva ältandet. Ett spännande avsnitt som relaterar minnesforskning till ältande av det förflutna finns också, där en förklaring ges till varför dessa saker blir så svåra att glömma, och vad man kan göra för att man ska minnas händelserna sämre.

Ett avsnitt i boken handlar om ”borden” och ”måsten” i olika former (borde ha varit, borde ha gjort, borde ha vetat, måste göra). Genom att säga till dig själv att ”du *borde/måste* göra det,” ”han *borde* veta det” och dylikt, kan du bygga upp en tillvaro av frustrationer, prestationsångest och skuld känslor. Inte kul, men lätt att göra. Författarnas tips är kort och gott att omformulera sina borden och måsten till ”det skulle vara bra/bättre om...”. Denna formulering inbjuder till analys, vägande av argument – och framförallt konstruktivitet istället för den förlamande kraft *bor-den* och *måsten* har på oss.

Boken är lättläst med fullt av många bra och tydliga exempel, tips och övningar. Något du verkligen *inte borde* läsa – men kanske skulle tjäna något på att göra, samtidigt som det är roligt och kan hjälpa dig.

O - Tulkinta

Johan Strandell recenserar musik

0 ("The empty set") är finsk, minimalistisk techno gjord av Mika Vaino. I vanliga fall släpper han skivor i bandet Pan sonic (fd Panasonic). Pan sonic spelar även de minimalistisk techno, men 0:s musik är mer lättlyssnad och inte fullt lika experimentell som Pan sonics. Det rör sig oftast om enkla trummaskinsrytmer blandade med enkla elektroniska (o)ljud, ofta indränkta i ekon och andra effekter. Det är inte särskilt påträngande musik, och den är perfekt som ackompanjemang till studier (av logik tex). Det är knappast musik som spelas på Herrgården en vanlig fredagskväll, och skivorna kan vara svåra att få tag på, men vill man höra något annorlunda elektronisk musik är detta att rekommendera.

Denna del av tidningen har ej blivit godkänd för publicering på internet av upphovsmannen.